

АНОТАЦІЯ

Мединська С.І. Формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля», Дніпро, 2024.

У дисертаційній роботі досліджено проблему формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання й запропоновано новий підхід до її розв'язання, що полягає в запровадженні структурно-функціональної моделі формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання.

У **Вступі** обґрунтовано актуальність і доцільність обраної теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію й упровадження одержаних результатів.

У першому розділі – **«Теоретико-методичні засади проблеми формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання»** – на підставі аналізу нормативно-правової, філософської, соціологічної, культурологічної та психолого-педагогічної літератури розкрито теоретичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі туризму, основу яких становлять: міжнародні й вітчизняні нормативні документи, стандарти вищої освіти стосовно підготовки в галузі туризму, в яких окреслено вимоги до зазначених фахівців; напрями наукових пошуків щодо ефективної комунікації в полікультурному середовищі, що ґрунтуються на різних методологічних підходах (системному, партисипативному, компетентнісному, контекстному, комунікативному, культурологічному, аксіологічному); наукові праці, в яких конкретизовано

основні дефініції дослідження: «компетентність», «полікультурна компетентність», «комунікативна компетентність», «полікультурна комунікативна компетентність», «полікультурна комунікативна компетентність майбутніх фахівців у галузі туризму», «змішане навчання», «педагогічна модель»; здобутки вчених, що презентують сучасний досвід і напрями наукових пошуків щодо професійної підготовки фахівців туристичної галузі; наукові розробки щодо формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму; здобутки сучасних науковців і результати дисертаційних досліджень, в яких обґрунтовано методи навчання, що оптимізують процес формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання.

Розкрито суть поняття «змішане навчання», розглянуто особливості змішаного навчання при підготовці майбутніх фахівців у галузі туризму, надано рекомендації щодо впровадження змішаного навчання в освітній процес і визначено проблемні питання при виборі моделей змішаного навчання (ротаційної (ротація за станціями, ротація за лабораторіями, перевернутий клас, індивідуальна ротація), гнучкої, самостійного змішування, віртуально збагаченої).

Зазначено, що гармонійне поєднання інтерактивних технологій (діалогічно-дискусійних, ігрових, кейсових технологій, технологій фасилітації, вправління тощо) з цифровими технологіями (мобільного навчання, технологіями віртуальної та доповненої реальності, використанням ютуб каналів, інтерактивних онлайн-дошок тощо), програмами віртуальної мобільності й віртуального обміну з застосуванням методики CLIL (Content and Language Integrated Learning) під час реалізації змішаного навчання в закладах вищої освіти України дає змогу отримати синергетичний ефект при формуванні полікультурної комунікативної компетентності під час фахової підготовки майбутніх фахівців у галузі туризму, надаючи їм змогу оволодіти як теоретичними знаннями, так і практичними навичками в оптимальному форматі з урахуванням сучасних зовнішніх загроз.

У роботі подано авторське бачення феномена «полікультурна комунікативна компетентність майбутніх фахівців у галузі туризму», що визначено як інтегративне соціально значуще утворення особистості, яке забезпечує якісне виконання багатовекторних професійних обов'язків через взаємодію, взаємовплив і спілкування з представниками різних культур з самоідентифікацією особистості в суспільстві в умовах мультикультурності та її інтеграцією в полікультурний світовий простір зі збереженням взаємозв'язку з рідною культурою на засадах рівноправності, толерантності, визнання багатства культурної спадщини, культурного розмаїття та певних моральних ціннісних орієнтацій і ставлень.

Обґрунтовано структурні компоненти досліджуваної компетентності: мотиваційно-ціннісний, соціально-когнітивний, комунікативно-діяльнісний, особистісний, а також сукупність критеріїв та їх показників: *мотиваційно-спрямувальний* (наявність мотивації досягнення, особистісних цінностей (гуманність, справедливість), потреби у спілкуванні, прагнення до управління проявом емоцій під час спілкування, бажання співвідносити свої реакції з поведінкою оточуючих людей); *когнітивний* (прагнення до набуття знань, повнота та міцність полікультурних комунікативних знань); *діяльнісний* (рівень володіння уміннями: мовленнєвими, перцептивно-прогностичними, інтерактивними, соціокультурними, організаційно-координаторськими); *особистісний* (здатність до рефлексії, толерантність, бар'єропревентивність), які корелюють з виокремленими компонентами полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму. Визначено рівні сформованості зазначеної компетентності (*низький, достатній, високий*) і розкрито їх зміст.

У другому розділі – **«Обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності моделі формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання»** – науково обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено модель формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання, яка містить такі блоки:

концептуально-цільовий, змістово-реалізаційний, результативно-оцінювальний, на основі моделей змішаного навчання, які визначено як найбільш оптимальні в сучасних реаліях українського суспільства (віртуально-збагаченої моделі, ротаційної моделі (ротації за станціями, індивідуальної ротації, перевернутого класу) й моделі самостійного змішування).

Концептуально-цільовий блок передбачає визначення мети моделі, а саме формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання, а також окреслення таких завдань:

- стимулювання ціннісно-мотиваційного ставлення бакалаврів з туризму до ефективної комунікації в полікультурному середовищі, їх прагнення до успіху, саморозвитку, самовдосконалення, спрямованості на спілкування, бажання управляти проявом емоцій під час спілкування й співвідносити свої реакції з поведінкою оточуючих людей, особистісних гуманних цінностей;

- збагачення знаннями щодо ефективної комунікації в професійному середовищі в умовах мультикультурності, стратегій і технологій її здійснення;

- формування полікультурних комунікативних умінь й розвиток особистісних якостей, необхідних для здійснення ефективної комунікації в полікультурному середовищі;

- обґрунтування методологічних підходів (системного, партисипативного, компетентнісного, контекстного, комунікативного, культурологічного, аксіологічного);

- визначення принципів навчання (толерантності, комунікативної співпраці, полікультурності, культуровідповідності, безперервності, навчання через занурення, позитивності);

- проведення первинної діагностики рівня сформованості у бакалаврів з туризму полікультурної комунікативної компетентності;

- організація й проведення установчого навчально-методичного семінару-практикуму для науково-педагогічних працівників, що здійснюють підготовку майбутніх фахівців у туристичній галузі за програмою 242 Туризм.

Змістово-реалізаційний блок передбачає засвоєння майбутніми фахівцями в галузі туризму комплексу знань з оновлених за змістом дисциплін «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі», «Організація екскурсійних послуг», «Ділова іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», впровадження авторського спецкурсу «Ефективна комунікація в полікультурному туристичному бізнес-середовищі» за методикою CLIL (Content and Language Integrated Learning), а також формування складників полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму завдяки реалізації діалогічно-дискусійних, ігрових (ділові, рольові, соціально-психологічні ігри, «Культурна капсула країни»), проєктних (індивідуальні, групові проєкти), кейсових, цифрових технологій, технологій фасилітації, вправління. Значна увага приділяється позааудиторній роботі, зокрема організації «Майстерні міжнародних бізнес-комунікацій», що передбачає проведення майстер-класів, воркшопів від спікерів-практиків з бізнесу, реалізації програм віртуальної мобільності й віртуального обміну, діяльності розмовних (дискусійних) клубів, таких як «Share & Care», «TED Talks Club», «Business English Case Club». Акцентовано на можливостях опанування майбутніми фахівцями вміннями й отримання досвіду ефективної комунікації в полікультурному професійному середовищі, ознайомлення з новітніми підходами до її здійснення під час виробничої практики й комплексної практики з фаху, у закордонних програмах літньої практики на туристичних об'єктах (у туристичних комплексах, готелях тощо).

Результативно-оцінювальний блок передбачає: корекцію змісту, форм і методів підготовки майбутніх фахівців у галузі туризму до ефективної комунікації в полікультурному професійному середовищі з метою її вдосконалення; самопізнання, самоаналіз, оцінювання власних дій і станів, пошук ефективних шляхів самокорекції; діагностику рівня сформованості полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму.

Узагальнення результатів експериментальної роботи, їх кількісний і якісний аналіз свідчать про ефективність упровадженої моделі формування полікультурної

комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання. Виявлено таку позитивну динаміку в рівні досліджуваної компетентності: значно збільшилася кількість бакалаврів з туризму, які мають високий рівень досліджуваної компетентності (на 20,16% в ЕГ). Суттєво зменшилася кількість здобувачів вищої освіти, які мають низький рівень сформованості полікультурної комунікативної компетентності, зокрема в ЕГ цей показник зменшився на 32,17%, що відбулося за рахунок переходу бакалаврів з туризму до достатнього рівня, значення якого відповідно змінилося (приріст становить: +12,0% в ЕГ). У бакалаврів з туризму контрольної групи позитивні зміни відбулися, проте незначні: високий рівень – з 20,75% до 24,10%, достатній – з 37,95% до 41,63%, низький рівень – з 41,30% до 34,27%.

Достовірність і значущість результатів дослідно-експериментальної роботи з перевірки ефективності моделі формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання було підтверджено за допомогою непараметричного статистичного критерію Пірсона χ^2 . Відмінності в експериментальній групі до та після експерименту виявилися статистично значущими ($\chi^2_{\text{емп}} = 22,7748 > \chi^2_{\text{критич}} = 5,991$) на відміну від контрольної групи, де різниця виявилась незначущою ($\chi^2_{\text{емп}} = 0,89115 < \chi^2_{\text{критич}} = 5,991$).

Виконане дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму в умовах змішаного навчання. До перспективних напрямів подальших наукових пошуків відносимо аналіз шляхів розвитку полікультурної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 242 Туризм.

Ключові слова: міжкультурний, взаємодія, полікультурне середовище, культура, туризм, комунікація, іншомовна комунікація, компетентність, полікультурна компетентність, комунікативна компетентність, бакалавр з туризму, полікультурна комунікативна компетентність майбутніх фахівців у галузі туризму, змішане навчання, електронне навчання, інтерактивні технології,

цифрові технології, доповнена реальність, структурно-функціональна модель, проєкт.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. **Мединська С.І.** Компетентнісний підхід до підготовки фахівців галузі туризму та індустрії гостинності для підвищення їх конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринках. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* Дніпро, Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. № 2 (18). С. 208–214. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-2-18-26.

2. **Мединська С.І.** Полікультурна, мультикультурна та міжкультурна компетентності: порівняльний аналіз на основі світового досвіду. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки,* 2021. № 2 (22). С. 25–33. DOI: 10.32342/2522-4115-2021-2-22-3.

3. **Мединська С.І.** Особливості професійної діяльності майбутніх фахівців у галузі туризму в контексті компетентнісного підходу. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка,* 2022. Вип. 49. Т. 2. С. 83–88. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/49-2-14>.

4. **Мединська С.І.** Професійна підготовка майбутніх фахівців у галузі туризму: аналіз провідного світового досвіду. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* 2022. Вип. 52. Т. 2. С. 239–246. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-2-37>.

5. **Мединська С.І.** Кейс-метод як інструмент підсилення ефективності комунікації в полікультурному середовищі (на прикладі вивчення ділової іноземної мови). *Освітологічний дискурс.* 2023. № 1(40). С. 113–133. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.17>.

6. Kyrylova O., Blynova N., **Medynska S.**, Mykhailova A. M-learning у процесі медіаосвіти та вивчення іноземної мови. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. С. 108–115. DOI: 10.15421/292316

7. **Мединська С.І.** Компонентно-структурний аналіз полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у туристичній галузі. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 71. Т. 2. С. 71–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.13>.

8. Blynova N., **Medynska S.**, Voloboieva A. Didactic potential of YouTube channels for enhanced English language learning in non-linguistic programs. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*. 2024. № 1 (27). С. 147–159. DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-16

Статті у наукових виданнях інших держав, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

9. Osadcha K. P., Osadchyi V. V., Symonenko S. V., **Medynska S. I.** Analysis of the state of the art of modern e-learning in higher education in Germany. *Journal of Physics: Conference Series, ICon-MaSTEd 2023*, 2023. Volume 2611, 012021. DOI:10.1088/1742-6596/2611/1/012021 (*журнал індексовано в наукометричній базі даних Scopus*).

10. **Medynska S.**, Kramarenko T., Melnychuk L., Osadtsa I., Diedkov M. The role of communicative competence for international business relationship development in the multicultural context. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. Vol. 14, issue 1, special issue XL. P. 144–148. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140140/papers/A_24.pdf (*журнал індексовано в наукометричній базі даних Web of Science*).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

11. **Мединська С.І.** Особливості міжкультурної комунікації в полікультурному середовищі. *Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи*: матер. Міжнар. наук.-практ.

конф. Запоріжжя: Класичний приватний університет. 2021. С. 161–163.

12. **Мединська С.І.** Аналіз зарубіжного досвіду щодо вимог до майбутніх фахівців у галузі туризму. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції *Формування сучасних концепцій управління туризмом та готельно-ресторанним бізнесом в умовах парадигми сталого розвитку*: матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя: Запорізький національний університет. 2021. С. 182–185.

13. **Мединська С.І.** Діалогічно-дискусійні технології навчання як засіб формування полікультурної комунікативної компетентності. *Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень*: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та науковців. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 2022. С. 123–126.

14. **Мединська С.І.** Культура як основа полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму. *Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку*: матер. V Міжнар. наук.-практ. конф.: збірник наукових праць (м. Переяслав, 9 червня 2022 року) / Гол. ред. К. І. Мізін; Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав. 2022. 244 с. С. 63–65.

15. **Мединська С.І.** Роль технологій фасилітації у формуванні полікультурної комунікативної компетентності в умовах воєнного часу та змішаного навчання. *Реалізація освітніх ініціатив в умовах воєнного часу: вітчизняний та зарубіжний досвід*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Національний університет «Львівська політехніка»), м. Львів, 18–19 жовтня 2022 року / за заг. ред. О.М. Ієвлєва. Львів. 2022. 147 с. С. 43–46.

16. **Мединська С.І.** Культурологічні моделі та їх роль у формуванні полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму. *Розвиток туристичної галузі та індустрії гостинності: проблеми, перспективи, конкурентоздатність*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф.

Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 2022. 370 с. С. 339–342.

17. **Мединська С.І.** Особливості формування полікультурної комунікативної компетентності на засадах теорії комунікації. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти*: матер. VI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, 20-21 квітня 2023 р. С. 248–250.

18. **Мединська С.І.** Створення передумов для ефективної комунікації в полікультурному бізнес-середовищі. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі*: матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля. 2023. 285 с. С. 132–135.

19. **Мединська С.І.** Використання відеохостингу TED Talks як ресурсу для формування полікультурної комунікативної компетентності при застосуванні методики CLIL. *Філологічні й педагогічні студії*: матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. «Філологічні й педагогічні студії у вітчизняній та зарубіжній науці XXI сторіччя». К.: ПП АВІАЗ. 2023. 204 с. С. 168–174.

20. **Мединська С.І.** Особливості змішаного навчання при підготовці майбутніх фахівців у галузі туризму. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля. 2024. С. 287–293.

ABSTRACT

Medynska S.I. Formation of multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning. – Qualification research work presented as the manuscript.

Dissertation for obtaining the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 015 Professional Education (by specializations). Higher educational institution Alfred Nobel University, Dnipro, 2024.

This dissertation examines the issue of building multicultural communicative competence among future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning and proposes a novel approach to its solution: a model for forming multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning.

The **Introduction** substantiates the relevance and expediency of the chosen theme, formulates the research object, subject, aim, objectives and methods, and outlines the scientific novelty and practical significance of the study. It also provides information on the approbation and implementation of the obtained results.

The first chapter, “**Theoretical and Methodological Foundations of the Problem of Forming Multicultural Communicative Competence of Future Specialists in the Field of Tourism in Conditions of Blended Learning**”, analyses normative and legal, philosophical, sociological, culturological, psychological and pedagogical literature to build the theoretical foundations of professional training for future tourism specialists. These foundations include international and national regulatory documents, and higher education standards for tourism training, which outline the requirements for such specialists; directions of scientific research on effective communication in a multicultural environment based on various methodological approaches (systemic, participatory, competency-based, contextual, communicative, cultural, and axiological); scientific works that specify the basic definitions of the research such as competence, multicultural competence, communicative competence, multicultural communicative competence, multicultural

communicative competence of future tourism specialists, blended learning, and pedagogical model; achievements of researchers presenting modern experience and directions of studies on the professional training of tourism specialists; scientific developments on the formation of multicultural communicative competence of future tourism specialists in conditions of blended learning; achievements of modern researchers and dissertation findings that substantiate the teaching methods that optimise the process of building multicultural communicative competence of future tourism specialists in blended learning settings.

The essence of the concept of blended learning is determined, and peculiarities of blended learning in terms of the training of future tourism specialists are considered. Recommendations for the implementation of blended learning in the educational process are given, and the issues when choosing an appropriate blended learning model among the existing ones, including Rotation model (Station Rotation, Lab Rotation, Flipped Classroom, and Individual Rotation), Flex model, Self-Blend model, and Enriched-Virtual model, are identified.

It is noted that the harmonious combination of interactive technologies (dialogic discussion teaching, game-based and project-based learning, case study method, facilitation techniques, and exercises) with digital technologies (mobile learning, virtual and augmented reality technologies, the use of YouTube channels, online whiteboards, etc.), virtual mobility programs and virtual exchange as well as using the CLIL (Content and Language Integrated Learning) methodology during the implementation of blended learning in Ukrainian higher education establishments allows for a synergistic effect in the formation of multicultural communicative competence during the professional training of future tourism specialists, enabling them to master both theoretical knowledge and practical skills in an optimal format taking into account the current external threats.

The research presents the author's vision of the phenomenon of multicultural communicative competence of future specialists in tourism, defined as an integrative socially significant personality formation that ensures the high-quality performance of multifaceted professional duties and responsibilities through interaction, mutual

influence, and communication with representatives of diverse cultures with self-identification of the individual in society in conditions of multiculturalism and their integration into the multicultural world space while maintaining a connection with native culture on the basis of equality, tolerance, recognition of the richness of cultural heritage, cultural diversity, and certain moral values and attitudes.

The research substantiated the structural components of the investigated competence such as: value-motivational, social-cognitive, communicative-activity-based, and personal, as well as a set of criteria and their indicators including: motivational-directional (presence of achievement motivation, personal values such as humanity and justice, need for communication, desire to manage emotional expression during communication, and willingness to correlate reactions with the behaviour of others); cognitive (striving for knowledge acquisition, completeness, and depth of multicultural communicative knowledge); activity-based (the level of proficiency in skills, namely: speech, perceptual-anticipatory, interactive, sociocultural, and organizational-coordinating ones); and personal ones (the ability for reflection, tolerance, and barrier prevention), which correlate with the identified components of multicultural communicative competence of future tourism specialists. The levels of development of the researched competence (low, sufficient, and high) are specified, and their content is defined.

The second chapter, “**Justification and Experimental Verification of the Effectiveness of the Model for Forming Multicultural Communicative Competence of Future Specialists in the Field of Tourism in Conditions of Blended Learning**”, scientifically substantiates, develops, and experimentally verifies the model for forming multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning, which includes the following blocks: conceptual-target, content-implementation, and results-evaluation, on the basis of the optimal blended learning models (Enriched-Virtual model, Rotation model (Station Rotation, Individual Rotation, Flipped Classroom) and Self-Blend model) in the modern realities of Ukrainian society.

The conceptual-target block involves defining the aim of the model, namely, forming multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning, as well as outlining the following tasks:

- stimulating the value-motivational attitude of bachelors of tourism to effective communication in a multicultural environment, their striving for success, self-development, self-improvement, orientation towards communication, a desire to manage the expression of emotions during communication and correlate their reactions with the behaviour of others, and personal humanistic values;

- enriching knowledge about effective communication in the professional multicultural environment, strategies, and technologies for its implementation;

- forming multicultural communicative skills and developing personal qualities necessary for effective communication in a multicultural environment;

- substantiating methodological approaches, namely systemic, participatory, competency-based, contextual, communicative, cultural, and axiological ones;

- defining the principles of learning, including the ones of tolerance, communicative cooperation, multiculturalism, cultural appropriateness, continuity, learning by immersion, and positivity;

- conducting an initial diagnosis of the level of multicultural communicative competence among tourism specialists;

- delivering an introductory methodological seminar for scientific and pedagogical staff who train future tourism specialists in the 242 Tourism program.

The content-implementation block involves future tourism specialists' acquisition of a set of knowledge from updated subjects such as Tourism Management, Tourism Marketing, Organization of Excursion Services, Foreign Language for Business, and Foreign Language for Professional Purposes, the introduction of the Effective Communication in a Multicultural Tourism Business Environment elective course using the CLIL (Content and Language Integrated Learning) methodology, as well as the formation of components of multicultural communicative competence of future tourism specialists through the implementation of the following teaching methods and technologies: dialogic discussion teaching, game-based (business games,

role-playing, socio-psychological games, Culture Capsules etc.), and project-based learning (individual and group projects), case study method, digital technologies, facilitation techniques, and exercises. Significant attention is paid to extracurricular work, in particular, organising the Workshop of International Business Communications, which implies participating in master classes and workshops delivered by guest speakers who are experienced practitioners in various business directions; the implementation of virtual mobility and virtual exchange programs; running conversation (speaking) clubs such as Share & Care, TED Talks Club and Business English Case Club. The focus is on the opportunities for future tourism specialists to master the skills and gain experience of effective communication in a multicultural professional environment, familiarise themselves with the latest approaches in terms of communication in multicultural settings during industrial and comprehensive professional internships, as well as while participating in international summer internship programs at tourist sites (in resorts, hotels, etc.).

The results-evaluation block implies: correction of the content, forms and methods of the training of future tourism specialists for effective communication in a multicultural professional environment in order to improve it; self-knowledge, self-analysis, evaluation of one's own actions and states, and search for effective ways of self-correction; and measurement of the level of multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism.

The summation of the results of the experimental work, their quantitative and qualitative analysis indicate the effectiveness of the implemented model for forming multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning. The following positive dynamics in the level of the researched competence was found: there was a significant increase in the number of tourism specialists who have a high level of the studied competence (the increase accounted for 20.16% in the experimental group (EG)). There was a significant decrease in the number of students who have a low level of multicultural communicative competence, in particular, the drop was 32.17% in the EG, which occurred due to the transition of tourism specialists to a sufficient level, whose value

changed accordingly (by 12.0% in the EG). The tourism specialists of the control group experienced positive changes as well, but they appeared to be quite insignificant: the number of the students having a high level of the researched competence increased from 20.75% to 24.10%, while the number of those who had a sufficient level of multicultural communicative competence rose from 37.95% to 41.63%, and a low level decreased from 41.30% to 34.27%.

The reliability and significance of the results of the experimental work to verify the effectiveness of the model for forming multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism in conditions of blended learning was confirmed using the nonparametric statistical criterion (Pearson's test). The differences in the experimental group before and after the experiment were statistically significant ($\chi^2_{emp} = 22.7748 > \chi^2_{crit} = 5.991$) in contrast to the control group, where the difference was insignificant ($\chi^2_{emp} = 0.89115 < \chi^2_{crit} = 5.991$).

The conducted study does not cover all aspects of the issue of forming multicultural communicative competence of future specialists in tourism in conditions of blended learning. Prospective directions for further research might include analysing the ways of developing multicultural communicative competence of students at the second (Master's) degree level in the specialty 242 Tourism.

Keywords: intercultural, interaction, multicultural environment, culture, tourism, communication, foreign language communication, competence, multicultural competence, communicative competence, Bachelor of Tourism, multicultural communicative competence of future tourism specialists, blended learning, e-learning, interactive technologies, digital technologies, augmented reality, structural-functional model, project.

REFERENCES

Articles in Ukrainian professional journals included in international scientometric databases

1. **Medynska, S. I.** (2019). *Kompetentnisnyj pidkhid do pidhotovky fakhivtsiv haluzi turyzmu ta industrii hostynnosti dlia pidvyschennia ikh*

konkurentospromozhnosti na natsional'nomu ta mizhnarodnomu rynkakh [The competency approach to training experts in tourism and hospitality industry to enhance their competitiveness on the national and international markets]. *Visnyk Universytetu imeni Al'freda Nobelia «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky* [Bulletin of Alfred Nobel University. Series: Pedagogy and Psychology. Pedagogical Sciences]. No. 2 (18). P. 208–214. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-2-18-26.

2. **Medynska, S. I.** (2021). *Polikul'turna, mul'tykul'turna ta mizhkul'turna kompetentnosti: porivnial'nyj analiz na osnovi svitovoho dosvidu* [Polycultural, multicultural and intercultural competences: comparative analysis based on world experience]. *Visnyk Universytetu imeni Al'freda Nobelia «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky* [Bulletin of Alfred Nobel University. Series: Pedagogy and Psychology. Pedagogical Sciences]. No. 2 (22). P. 25–33. DOI: 10.32342/2522-4115-2021-2-22-3.

3. **Medynska, S. I.** (2022). *Osoblyvosti profesijnoi diial'nosti majbutnikh fakhivtsiv u haluzi turyzmu v konteksti kompetentnisnoho pidkhotu* [Peculiarities of professional activities of future experts in tourism in the context of the competence approach]. *Aktual'ni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivs'kyj zbirnyk naukovykh prats' molodykh vchenykh Drohobyts'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Humanities Science Current Issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers]. No. 49. Vol. 2. P. 83–88. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/49-2-14>.

4. **Medynska, S. I.** (2022). *Profesijna pidhotovka majbutnikh fakhivtsiv u haluzi turyzmu: analiz providnoho svitovoho dosvidu* [Professional training of future experts in tourism: analysis of leading world experience]. *Aktual'ni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivs'kyj zbirnyk naukovykh prats' molodykh vchenykh Drohobyts'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Humanities Science Current Issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers]. No. 52. Vol. 2. P. 239–246. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-2-37>.

5. **Medynska, S. I.** (2023). *Kejs-metod iak instrument pidsylennia efektyvnosti komunikatsii v polikul'turnomu seredovyschi (na prykladi vyvchennia dilovoi inozemnoi movy)* [The case-method as a tool for enhancing effectiveness of communication in multicultural settings (with studying Business Foreign Language taken as an example)]. *Osvitohichnyj dyskurs* [Educational Discourse]. No. 1(40). P. 113–133. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.17>.

6. Kyrylova, O., Blynova, N., **Medynska, S.**, Mykhailova, A. (2023). *M-learning u protsesi mediaosvity ta vyvchennia inozemnoi movy* [M-learning in the process of media education and foreign language learning]. *Communications and Communicative Technologies*. No. 23. P. 108–115. DOI: 10.15421/292316

7. **Medynska, S. I.** (2024). *Komponentno-strukturnyj analiz polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti majbutnikh fakhivtsiv u turystychnij haluzi* [Component-structural analysis of multicultural communicative competence of future experts in tourism]. *Innovatsijna pedahohika* [Innovative Pedagogy]. No. 71. V. 2. P. 71–77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.13>.

8. Blynova, N., **Medynska, S.**, Voloboieva, A. (2024). Didactic potential of YouTube channels for enhanced English language learning in non-linguistic programs. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*. No. 1 (27). P. 147–159. DOI: 10.32342/2522-4115-2024-1-27-16.

Articles in scientific publications of other countries included in international scientometric databases

9. Osadcha, K. P., Osadchyi, V. V., Symonenko, S. V., **Medynska, S. I.** (2023). Analysis of the state of the art of modern e-learning in higher education in Germany. *Journal of Physics: Conference Series*, ICon-MaSTEd 2023. Vol. 2611, 012021. DOI:10.1088/1742-6596/2611/1/012021 (*Scopus*).

10. **Medynska, S.**, Kramarenko, T., Melnychuk, L., Osadtsa, I., Diedkov, M. (2024). The role of communicative competence for international business relationship development in the multicultural context. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Vol. 14, issue 1, special issue XL. P. 144–148. URL:

https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140140/papers/A_24.pdf (*Web of Science*).

Scientific papers certifying the approbation of the dissertation materials

11. **Medynska, S. I.** (2021). *Osoblyvosti mizhkul'turnoi komunikatsii v polikul'turnomu seredovyschi* [Peculiarities of intercultural communication in a multicultural environment]. *Pedahohika ta psykhologhiia: suchasnyj stan rozvytku naukovykh doslidzhen' ta perspektyvy: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Pedagogy and psychology: current state of scientific research development and prospects”]. Zaporizhzhia, p. 161–163.

12. **Medynska, S. I.** (2021). *Analiz zarubizhnoho dosvidu schodo vymoh do majbutnikh fakhivtsiv u haluzi turyzmu* [Analysis of foreign experience regarding requirements for future specialists in the field of tourism]. *Materialy I Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii Formuvannia suchasnykh kontseptsij upravlinnia turyzmom ta hotel'no-restorannym biznesom v umovakh paradyhmy staloho rozvytku: mater. I Mizhnar. nauk.-prakt. Konf.* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Formation of modern concepts of management of tourism and hotel and restaurant business in the conditions of the paradigm of sustainable development”]. Zaporizhzhia, p. 182–185.

13. **Medynska, S. I.** (2022). *Dialohichno-diskusijni tekhnologii navchannia iak zasib formuvannia polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti* [Dialogic and discussion learning technologies as a means of building multicultural communicative competence]. *Suchasna vyscha osvita: perspektyvni ta priorytetni napriamy naukovykh doslidzhen': mater. III Mizhnar. nauk.-prakt. konf. studentiv, aspirantiv ta naukovtsiv* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Modern higher education: prospective and priority areas of scientific research”]. Dnipro, p. 123–126.

14. **Medynska, S. I.** (2022). *Kul'tura iak osnova polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti majbutnikh fakhivtsiv u haluzi turyzmu* [Culture as the basis of multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism]. *Mizhkul'turna komunikatsiia i perekladoznavstvo: tochky dotyku ta perspektyvy*

rozvytku: mater. V Mizhnar. nauk.-prakt. konf. [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Intercultural communication and translation studies: intersection points and development prospects”]. Pereiaslav, p. 63–65.

15. **Medynska, S. I.** (2022). *Rol' tekhnolohij fasylytatsii u formuvanni polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti v umovakh voiennoho chasu ta zmishanoho navchannia* [The role of facilitation technologies in building multicultural communicative competence in the conditions of wartime and blended learning]. *Realizatsiia osvityvnyi initsiatyv v umovakh voiennoho chasu: vitchyznianskyi ta zarubizhnyi dosvid: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Implementation of educational initiatives in wartime conditions: domestic and foreign experience”]. Lviv, p. 43–46.

16. **Medynska, S. I.** (2022). *Kul'turolohichni modeli ta ikh rol' u formuvanni polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti majbutnikh fakhivtsiv u haluzi turyzmu* [Models of culture and their role in building multicultural communicative competence of future specialists in the field of tourism]. *Rozvytok turystychnoi haluzi ta industrii hostynnosti: problemy, perspektyvy, konkurentozdatnist': mater. II Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Development of the tourism and hospitality industry: problems, prospects, competitiveness”]. Dnipro, p. 339–342.

17. **Medynska, S. I.** (2023). *Osoblyvosti formuvannia polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti na zasadakh teorii komunikatsii* [Peculiarities of building multicultural communicative competence based on the principles of communication theory]. *Aktual'ni problemy ta perspektyvy tekhnolohichnoi i profesijnoi osvity: mater. VI Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf.* [Proc. All-Ukrainian Scien. and Pract. Conf. “Current problems and prospects of technological and professional education”]. Ternopil, p. 248–250.

18. **Medynska, S. I.** (2023). *Stvorennia peredumov dlia efektyvnoi komunikatsii v polikul'turnomu biznes-seredovyschi* [Creation of prerequisites for effective communication in a multicultural business environment]. *Teoriia i praktyka profesijnoho stanovlennia fakhivtsia v innovatsijnomu sotsiokul'turnomu prostori: mater. I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. naukovo-pedahohichnykh, pedahohichnykh*

pratsivnykiv i molodykh uchenykh [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Theory and practice of the expert’s professional formation in the innovative sociocultural area”]. Dnipro, p. 132–135.

19. **Medynska, S. I.** (2023). *Vykorystannia videokhostynhu TED Talks iak resursu dlia formuvannia polikul'turnoi komunikatyvnoi kompetentnosti pry zastosuvanni metodyky CLIL* [The use of TED Talks video hosting as a resource for formation of multicultural communicative competence when applying the CLIL methodology]. *Filolohichni j pedahohichni studii: mater. VI Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Filolohichni j pedahohichni studii u vitchyznianij ta zarubizhnij nauksi KhKhI storichchia»* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Philological and pedagogical studies in domestic and foreign science of the 21st century”]. Kyiv, p. 168–174.

20. **Medynska, S. I.** (2024). *Osoblyvosti zmishanoho navchannia pry pidhotovtsi majbutnikh fakhivtsiv u haluzi turyzmu* [Peculiarities of blended learning in training future specialists in the field of tourism]. *Teoriia i praktyka profesijnoho stanovlennia fakhivtsia v innovatsijnomu sotsiokul'turnomu prostori: mater. II Mizhnar. nauk.-prakt. konf. naukovo-pedahohichnykh, pedahohichnykh pratsivnykiv i molodykh uchenykh* [Proc. Int. Scien. and Pract. Conf. “Theory and practice of the expert’s professional formation in the innovative sociocultural area”]. Dnipro, p. 287–293.